

ACC. N:R M. 13508:1-9.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Ligvard Svensson, Bjärnåm*
Härad: *V. Göinge* Berättare: *olika personer; se uppteck-
nings baksida!*
Socken: *Forstorp* Berättarens yrke: _____
Uppteckningsår: *1954* Född år _____ i _____

Naturläkaren Anders Hansson i Hallaryd.
s. 1-9.

Lu F 81.

Skriv endast på denna sida

"Naturläkaren Anders Hansson i Hallaryd". (LUF 81)*Luf 81*

Jag har själv många gånger varit hos Anders Hansson, för jag brukade ta bud åt folk som ville söka honom. Jag brukade köra med häst till Visseltofta. Där ställde jag in hästen och så gick jag den trefjärrings-vägen till Vägla. Så var hästen utvilad när jag kom tillbaka till Visseltofta.

En gång sökte jag Anders Hansson för min fars räkning. Det var en natt vid nyårstiden som far blev så sjuk, att han inte kunde lyfta huvudet från pudan. Jag hade varit och spelat på ett kalas den kvällen och kom sent hem. "Du får köra till Anders Hansson för mig", sade far. När jag vilat några timmar, körde jag iväg. I Visseltofta ringde det för solen när jag ställde in hästen, så det blev rätt sent när jag kom fram till Vägla. Alla hade lagt sig utom Anders Hansson, som ^{stod} framför sättugnen och värmdes sig. "Jag visste att det skulle komma någon i kväll", sade han. När jag framfört mitt ärende, ordinerade Anders Hansson Kommedörbalsam, som kunde köpas för 75 öre. Salvan skulle smörjas

på fars huvud. "Han blir bra, men det tar sin tid", tillfogade Anders Hansson. Han fick rätt. Far blev kry igen sedan vi behandlat honom med salvan.

En gång skjutsade jag en flicka som hade en svår sjukdom till Anders Hansson. Den gången måste jag köra ända fram till Vägla. När flickan varit inne hos Anders Hansson, frågade jag honom hur det blev med henne, för hennes sjukdom räknades som obotlig. Han svarade detsamma som angående min far: "Hon blir bra, men det tar tid". Hon blev också frisk igen.

Anders Hansson tog alltid 25 öre i betalning för sina tjänster.

Att Anders Hansson kunde tillrättaskaffa tjuvgods hörde jag nog talas om, men jag såg det inte själv. Något övernaturligt såg eller hörde jag inte heller hos Anders Hansson. Utom kanske en gång, då han pratade lite egendomligt för sig själv, men avbröt sig med att säga: "nä nu får det va nog." På gamla dagar gjorde han inte heller något lett, men längre tillbaka skall han ha brukat mera konster. Folk talade om, att i Gammelstorps mölla blev

ACC. N:R M. 13508:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

en gång en torvstack uppbränd. Bonden körde upp till Anders Hansson för att få reda på vem som satt eld på torven. "Jag kan väl ge nom lide. Tycker du inte det är nock, kan du komma igen", sade Anders Hansson. Strax efteråt blev en gubbe i Gammelstorp sjuk och dog. Folk trodde att det var Anders Hansson som ställt om detta.

Jag har flera gånger sökt Anders Hansson. Första gången var det för min mormors räkning. Jag gick den långa vägen dit, och jag minns särskilt att när jag kom fram, satt Anders Hansson i lillstugan och gjorde kvastar. Jag blev bjuden att stanna på middag, för Anders Hansson var bekant med min morfar Långare-Jens. Men det började bli sent på dagen och jag undrade hur jag skulle komma hem. "Du kommer hem i dag", sade Anders Hansson och började titta ut genom fönstret som för att se efter någon. Efter en stund sade han: "nu kommer Tampen (Tuve Tuve) i Luhr, och så kan du åka med honom hem." Det gjorde jag också.

En gång gick jag till Anders Hansson för att söka för en liten pojke hemma från Långaröd, som hade svår exem på hela kroppen och som föräldrarna förgäves hade sökt för både i Kristianstad och Lund. Anders Hansson satt och grunnade en stund, för det brukade han göra. Och så sade han: "längan som pojken bor i är nybyggd, men hemma till ditt finns markmjöl (maskmjöl) under barken på

plankorna. Tag och samla ihop en del markamjöl och sikta det fint. Blanda det med ett kilo honung och smörj därmed in pojken på hela kroppen. Smörjan får inte tvättas bort, för den skall falla av med exemen." Pojkens mor gjorde som Anders Hansson sade, och exemen försvann.

Min morfar berättade att Anders Hansson en gång hade botat hans bror Mårtens hustru i Florröd, Vankiva. För detta hade Anders Hansson fått 100 daler; det var detsamma som 15 kronor. Han hade sedan sagt, att de 100 dalerna var hans startkapital.

Anders Hansson brukade alltid ordinera naturliga medel mot sjukdomar. Folk sade att han hade det sjätte sinnet. Det talades också mycket om att Anders Hansson kunde återställa tjuvgods, men det har jag inte varit med om att se.

När Anders Hansson var död, sökte folk också hans dotter. Men hon var inte så duktig att bota sjukdomar som fadern.

Själv har jag inte sökt Anders Hansson, men det var många, många som sökte honom. Särskilt var han känd för att kunna bota kreatur och för att kunna ställa tillbaka tjuvgods. Ett medel som han brukade ordinera mot diarré hos smågrisar var "Rödbolis". Det brukade förr kunna köpas på apoteket för 25 öre. Jag har själv provat detta medel flera gånger, och det är mycket bra.

Det har berättats många historier om Anders Hansson och hans förmåga. Wiberg i Tågarp, som hade svårt att dra jämt med folk, fick en gång sina höhäser (höstackar) på myren uppeldade. Han tog då till Anders Hansson för att få reda på vem som satt fyr på hans hö. Anders Hansson satte fram en gryta med vatten, som han bad Wiberg titta i. Denne såg då i vattnet hur två av hans grannar och bekanta sprang runt och satte eld på höhäserna, allt under det de försiktigt såg sig omkring åt alla håll.

Frans i Hörröd blev av med sin överrock. Han lånade byns nummerhäst och red upp till Anders Hansson. Denne sade till Frans "Du skall inte vara bekymrad för rocken. Den skall du få tillbaka

klockan 12 i natt." Mycket riktigt, på natten kom en granne tillbaka med den stulna rocken. Så brukade Frans ofta berätta.

Per Nilsson i Långaröd hade ett sjukt kreatur, och fastän han inte trodde på Anders Hansson körde han ändå dit för att söka bot. Anders Hansson sade med detsamma: "Du hade inte behövt köra hit, för du tror ju inte på mig. Men jag får väl hjälpa dig ändå". Per fick sin ordination, men när han skulle sätta sig upp och köra hem, blev hästarna stående på fläcken. Anders Hansson sade: "varför håller du här" och tog hästarna i betslet. Då sprang de bort från gården men ut i en rågåker, där de sprang runt, runt. Då sade Anders Hansson: "det blir dyrt för dig att hästarna fördärvar min råg". Han tog nu åter hästarna och ledde dem ut på vägen, där de satte väldig fart mot hemmet. Detta berättade Pers son Nils ofta för mig.

Smiden Gren, som då bodde i Gammalstorp, skulle en gång till Anders Hansson. Då han visste, att Anders Hansson brukade ta 50 öre för sina tjänster, gick han för säkerhets skull in i

ACC. N:R M. 13508:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Farstorp och växlade en krona för att inte Anders Hansson möjli-
gen skulle ta hela kronan. När han skulle betala Anders Hansson,
sade denne: "du hade inte behövt växla, för jag hade växel".

ACC. N:R M.13508:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

På sommaren 1905 gick jag till Anders Hanssons dotter för att söka bot för min mor, som låg svårt sjuk. Vi bodde på den tiden i Mejarp, Verum. Grannarna sade till mig att mor behövde inte ta dit själv, utan det räckte att jag tog dit. Men nog tyckte jag att det var lite kusligt att gå dit.

Anders Hanssons dotter tog väl emot mig. När hon hört mitt ärende, klippte hon sönder ett pappersark i småbitar och på en av bitarna skrev hon ut ett recept på något slags droppar, som skulle köpas på apoteket.

Mor tog dropparna, men det hjälpte inte. Hon dog på hösten.